

DE NEDERLAAG VAN DE REDE

15 februari 1957

Goedenavond vrienden,

Wij zijn noch alwetend, noch onfeilbaar. U gelieve hiermee rekening te houden en zelfstandig na te denken. Deze avond zou ik met u willen spreken over: de nederlaag van de rede

De rede is het menselijke denken. Zij is gebaseerd op ervaringen, belevingen, overlevering en alle onderzoekingen die plaats kunnen vinden in een wereld als uw wereld met drie dimensies. Met een beperkte reeks elementen en toestanden ook. Deze rede echter blijkt reeds lang voor een benadering van alle problemen niet meer voldoende te zijn. Het zogenaamde boven-natuurlijke, het verborgene in de mens en de elementen wordt wel steeds meer, ook door het redelijke bewustzijn, vatbaar naar voren gebracht, dat is waar. Maar, zo geeft men op het ogenblik reeds zelf toe, er zijn veel dingen, die wij niet kunnen begrijpen en uitleggen.

De z.g. normale mens met zijn wetenschappelijke inslag vervolgt dan: "Maar ik ben ervan overtuigd, dat wij ook hier met veel zoeken en geëxperimenteer er wel achter zullen komen". Sommigen verklaren zelfs: "Wij zullen er echter komen, wat de oorzaak is van het leven, wat de bron is van onze materie. Wij zullen weten uit te vinden, hoe en waaruit het Al bestaat". Wanneer je dat dan zo hoort, ben je als mens geneigd te zeggen: ach, zij hebben waarschijnlijk wel gelijk. Wie zou vroeger hebben gedacht dat men niet alleen het atoom zou kunnen onderzoeken, maar dat men zelfs de conclusie zou bereiken, dat negatieve materie, altans in uw wereld, niet bestaat. Misschien gaat men nog verder en zal men overigens hierover de conclusie nog bereiken dat de negatieve materie elders tòch bestaat. In ieder geval dwingen alleen reeds de ontdekkingen op dit gebied de eerbied van een ieder af. Ook waar het gaat om een doordringen in de ziel van de mens en een begrijpen van zijn geestesleven, moeten wij toegeven: hier is veel gedaan. Enkel, de voorstanders van de rede en de rede alleen, staan dan heel vaak op het standpunt: zo ver kun je komen met het denken. Alleen maar als het met het denken bereikt en begrepen kan worden, is het er, anders bestaat het niet.

Ik zou willen beginnen met enige voorbeelden te noemen. In meerdere Sanskrit-geschriften vinden wij beschrijvingen, die, mits in de moderne taal op de juiste wijze overgezet, aangeven dat er toen reeds kennis bestond omtrent de samenstelling van het atoom en deeltjes ervan. Daaronder ook deeltjes, waarvan men het bestaan op het ogenblik wel reeds aanneemt, maar nog niet zeker kent. In deze geschriften worden bovendien, naast bekende krachten als electriciteit, krachten genoemd, die op het ogenblik altans nog niet bekend zijn. Deze geschriften zijn oud. Zij bestonden reeds in het jaar 4000 v. Chr.

De mens van tegenwoordig beroemt zich er op, dat alleen in de tegenwoordige tijd de geneeskunde het heeft weten te brengen dat lijden en sterfte merkbaar zijn afgenomen. Ik zou erop willen wijzen, dat, ofschoon in Egypte ook wel de resultaten van mislukte trepanaties (schedeloperaties; Red.) zijn gevonden, men toen reeds met minder instrumenten en betere resultaten technieken wist toe te passen, die thans eerst bij de meer progressieve geneeskundigen opgang beginnen te maken, namelijk hypnose in plaats van chemische verdoving. In sommige gevallen reeds het gebruik van zeer sensitieve apparaturen, die de lichaamsprocessen voortdurend kunnen volgen. Men doet dan echter niets anders dan hetgeen uw voorouders deden en wisten in het jaar 3000 - 2000 v. Chr. Alleen maakte men daar geen gebruik van instrumenten, alleen van magiërs. Een hypnotiseur schiep ongevoeligheid, waar - buiten een klein deel van het zenuwstelsel - , geheel het lichaam normaal kon blijven functioneren onder optimale condities en was het gevaar bij deze ingrepen kleiner dan nu het geval is bij het gebruik van ether, narcose, of zelfs maar een plaatselijke verdoving. De hypnotiseur gebruikte verder zijn krachten om bij ingrepen in het lichaam ongewenste bloedingen te voorkomen.

Iets, waarmee men op het ogenblik ook experimenteert. Deze experimenten hebben onder meer groot opzien gebaard in Philadelphia. Verder gebruikte men vroeger een helderziende, die - in de plaats tredende van x-stralen- apparaturen en dergelijke - aangaf, waar de fouten zaten en hoe de chirurg bv. het best in kon grijpen. Verder trad hij op als waarnemer van het verloop van de levenskracht bij een operatie. Dit alles zijn feiten. De menselijke rede heeft eens filosofisch betoogd, dat de sterren ergens in een vaste stof of materie gelegen moeten zijn. Men heeft een

zeer lange tijd de stellingen van Aristoteles verdedigd, die beweerde, dat de sterren waren gelegen in verschillende vaste lagen, of sferen, rond de aarde. Op het ogenblik weet men beter. Op het ogenblik is men nog niet zo ver als bv. enkele, oude Chinese astrologen, die reeds in het begin der Chan-dynastie aan hun leerlingen uiteenzetten: In het Al zijn de afstanden, (die men ook heden daar meent te erkennen), bedrieglijk. Men zei dan verder zo: wanneer de geest uitgaat, erkent zij in de sterren haar gelijke. Haar gelijke daarin herkende, begrijpt zij hoe ook de krachten van anderen dan mensen werkzaam zijn op deze wereld. Het is ons, kleinen, niet gegeven in te grijpen in het werk van deze Geestelijk Groten. Zo zullen wij trachten in leven en denken ons aan te passen bij alles, wat Zij besloten hebben voor deze wereld. Dat klinkt op het ogenblik nog erg onredelijk en fantastisch. Maar het ogenblik is niet zo ver meer weg, dat men hier op aarde redelijk zal ervaren en vastleggen dat door kosmische stralen van die en die geaardheid deze en gene invloeden binnen de aardatmosfeer worden geschapen.

De z.g. redelijke mensheid heeft zich een soort van godsdienstige kennis opgebouwd in theologie, etc. Men heeft God omschreven, gerubriceerd en geklassificeerd. Men heeft 20, 30 verschillende graden en beroepen geschapen binnen het bereik van deze kennis. Op het ogenblik moet een mens 10 tot 15 jaren van zijn leven spenderen, wanneer hij door wil dringen in alle stellingen van deze theologische wetenschap en haar werkelijk leren begrijpen met haar filosofische en andere waarden en achtergronden. Dat neemt niet weg, dat heel lang geleden, vóór zelfs het schrift voor het eerst op aarde werd geschapen - en dat is al heel erg lang geleden - iemand wist te zeggen: God is een Kracht, Die schuilt in alle dingen. Zeker, de wereld van tegenwoordig staat op haar achterste benen, wanneer hetgeen zij rede noemt, wordt aangetast. Zij zegt steeds weer: wij moeten het bewijs in de materie hebben. Onze proeven en berekeningen moeten het bewijs leveren, dat er iets is. Bij al deze redelijkheid zijn veel mensen niet eens in staat hun eigen redelijk onvermogen te erkennen, waar het grotere waarden betreft.

Wanneer u nu uw wereld eens bezie, vol van mensen, die zo buitengewoon redelijk zijn, die met wetenschap en statistiek aan weten te tonen, dat dan een baisse-speculatie (speculatie op dalende aandelen; Red.) redelijk mogelijk en dat dan een hausse op de beurs kan worden verwacht; wanneer zij u reeds nu weten te voorspellen, hoe de stand van de wereldbevolking over 50 jaar zal zijn, dan grijpen juist deze redelijke mensen mis, keer op keer. Zeker, het zijn gebruikswetenschappen en je kan er heus wel iets mee doen. Maar het juist aanvoelen van de dingen heeft men nog niet geleerd. Zij zijn in staat om de krachten van het atoom te ontketenen, maar zij zijn niet in staat van tevoren reëel te bepalen, wat de werkelijke resultaten zullen zijn. Zij durven te zeggen: wij kunnen de explosies geleid doen plaats hebben, wij zullen dan die geleide resultaten waarnemen en registreren. Maar in hun waarnemingen zijn zij niet in staat de zuiver normale vorm zelfs van prognose te gebruiken op een redelijke manier.

Laten wij nu niet vergeten, dat de wetenschap van de prognose ook reeds vele jaren geleden heeft bestaan. Nostradamus, die niet alleen voorspelt hoe de koning van Frankrijk zal sterven, maar ook spreekt over de atoombom en het geschil van deze dagen in Egypte; die niet alleen over ridders en voetvolk spreekt, maar reeds van tevoren beschrijft, dat er tanks zullen komen en vliegtuigen. Dit, terwijl hij leefde in een tijd, die deze dingen zeker volgens de rede naar de onmogelijkheden verwezen zou hebben. Ik zou meer van deze dingen kunnen noemen zoals astrologen en visionairen, die op onredelijke wijze vroeger reeds vooruit zagen, verder dan zelfs de wetenschap van heden kan doen.

Dan vraag ik aan deze mensheid: met uw rede, uw overleg, uw redelijk weten, hoe faalt u dan zo? Het is maar een vraag. Ik van mijn kant wil dan enkele punten noemen, waar de rede volgens mij inderdaad steeds weer een nederlaag lijdt. Volgens de theoretici zou de huidige ontwikkeling van de sociale verhoudingen moeten leiden tot een steeds grotere weelde en zekerheid voor elke burger. Redelijk gezien zouden de vele pogingen tot samenwerken door veel staten moeten leiden tot een steeds grotere en hechtere sociale en politiek-economische eenheid op aarde, tot minder twist en minder ellende. Dat zijn de stellingen van de rede.

Ik stel hier tegenover mijn onredelijke resultaten. Deze heb ik dan bereikt op een wijze, die voor velen waarschijnlijk niet begrijpelijk is of, zo al voor sommigen begrijpelijk, voor velen toch niet aanvaardbaar. Ondanks alle geleide economie, vrienden, ondanks alle berekeningen zal blijken, dat onverwachte baisses (dalingen; Red.), naast vele kleinere ondernemers ook vele grotere ondernemingen failliet zullen doen gaan. Hierdoor zal het bankwezen van verschillende grote staten geheel in de war raken. Wanneer dit over twee en een half jaar niet is uitgekomen, met de eerste ineenstorting binnen zes maanden, dan mag u zeggen, dat alles wat ik u hier heb verteld, alleen maar gezwam is. Maar niet vóórdien.

Verder zal blijken, dat zowel de pogingen tot het verenigen van de staten van Europa, als de pogingen tot het vormen van een gemeenschappelijke markt, zelfs de kolen en staalunie, t  grote schokken zullen betekenen. Niet alleen maar voor de economie van een enkel volk, maar voor meerdere volkeren. Van bv. een realisatie van een gemeenschappelijke markt - anders dan op papier - zal dus geen sprake zijn, zeker niet in de komende jaren. Duidelijk zal binnen niet al te lange tijd blijken, dat alle grote redevoeringen over het samengaan van de staten en alle verdragen daarover uiteindelijk terug te brengen zijn tot een duidelijk egoïsme van enkele van de sterkere staten.

Ik doe hier niet aan politiek, maar geef u hier een prognose. Deze geef ik bij wijze van uitzondering op dit ogenblik om zo mijn punten voor het onredelijke weten vast te leggen. Wat betreft de Gemeenschappelijke Markt kunt u aannemen, dat binnen negen maanden reeds de eerste bewijzen voor de juistheid van wat ik heb gezegd, kenbaar zullen worden. Wat betreft de politieke verhoudingen kunt u aannemen, dat zwaardere belastingen, o.m. door het opleggen van zwaardere bewapeningen, zowel uit Rusland opgelegd aan de satellietstaten als voor Europa, verder opgelegd door de U.S.A., een kenbaar bewijs zullen geven van egoïstische doeleinden. De eerste tekenen daarvan zullen binnen vier maanden, verdere en belangrijker kentekenen zullen binnen dertien maanden daarvan kenbaar worden. Toch zijn deze tijden en gebeurtenissen niet feilloos redelijk te beredeneren of te bewijzen. Men zal u hierop vanuit het rijk van de rede antwoorden: natuurlijk zijn deze dingen mogelijk. Maar gezien de tendensen van de laatste jaren, gezien ook de cijfers en bewijzen, die wij hebben, komen wij tot dit en dat. Dan zullen wel geheel andere conclusies volgen. Maar de cijfers hebben het vaak mis.

Men heeft u wetenschappelijk en redelijk verklaard, dat Eisenhower nog in staat zal zijn de vier jaren, dat hij als president der U.S.A. optreedt, in dit ambt uit te dienen. Hierover hebben wij het onze al gezegd. Wij zijn dan misschien niet redelijk, wij zijn geen medici. Maar wij weten, dat dit niet zo is en dat hij nog in levensgevaar komt te verkeren, waarschijnlijk reeds v or het einde van dit jaar. (Vanaf 1957 heeft Eisenhower meerdere zware hartaanvallen gekregen, wat hem echter niet belet heeft zijn functie van president verder uit te oefenen; Red.) Wij komen tot deze conclusie zonder rede, zonder rekenen. Alleen maar door het zuiver aanvoelen. Wanneer ik met deze punten nu uw aandacht heb getrokken, hoop ik, dat u ook de volgende argumenten zult willen volgen.

In de wereld rond ons - onverschillig of wij nu geesten zijn of mensen - bestaat veel meer dan ons onmiddellijk bewustzijn en handelingsbekwaamheid bereiken kan. Het feit, dat onze wereld zich feitelijk zo veel verder uitbreidt dan voor ons aanvaardbaar lijkt, betekent dat, ofschoon wij in ons wezen deze invloeden wel kunnen ondergaan, het ons onmogelijk is om hier redelijk, bewijsbaar en aantoonbaar op ons eigen vlak van leven, ook maar een conclusie te trekken. Wanneer wij een redelijke beredenering van het onredelijke zouden willen proberen, zouden wij moeten zeggen: wij weten, dat wij behoren bij een bepaalde wereld. In die wereld moeten wij dan ook leven en werken. In die wereld zullen wij streven en zoeken.

Maar de bewijzen van die wereld gelden alleen maar - en dan nog slechts provisorisch - voor de materie van die wereld gedurende kortere perioden. Voor langere perioden komt ook de kracht van de andere werelden, waarmee onze wereld verbonden is, maar waarin wij niet kunnen werken of waarnemen volgens een redelijk proces, mee tot uiting. Het aanvoelen van deze waarde, die ook in ons wezen toch buiten de rede behouden zijn en het interpoleren daarvan in ons beleven en bestaan betekent voor ons een nieuwe en ware rede, die boven het stoffelijke als redelijk aanvaarde uitgaat.

Helaas, het heeft niet mogen zijn, de wereld heeft een dergelijke benadering van het redelijke zijn verworpen. Zij heeft gemeend afstand te kunnen doen van alle boven de stoffelijke natuur liggende hulp. Zij heeft gemeend, dat je met de materie en de materie alleen, met wetenschappen en berekeningen, gebaseerd op een drie-dimensionale wereld, - die zich niet eens van haar ware geaardheid bewust is - te kunnen volstaan. Juist daarom heeft de rede gefaald.

De nederlaag, van de rede ligt in het feit, dat de tijd van het stoffelijke verstand voorbijgaat. Wie de moed heeft zonder zelfbedrog met de middelen van de stoffelijke rede na te gaan, wat de werkelijke consequenties zijn van zijn leven, van de staat, de politieke, sociale en andere toestanden, maar daarnaast ook de consequenties van zijn godsdienst, van de bovennatuurlijke waarden, waarop hij, onredelijk in zijn rede, vertrouwd heeft, is in uw huidige wereld overgeleverd aan de waanzin.

En toch blijft er hoop. De hoop op een oplossing van alle mogelijkheden voor uw hele wereld, voor u zelf. Maar die hoop is gelegen in een afstand doen van hetgeen men thans verstaat onder het

redelijke. Het zij verre van mij u te zeggen, dat een ieder nu maar moet gaan doen, zoals hem wordt ingegeven zonder meer. Dat u nu maar handelen moet, alsof er geen wetten en regelen op deze wereld bestonden, alsof alle waarden, die thans bestaan, nu plotseling nietig geworden waren. Dat zij verre van mij. Ik wil u wel zeggen: leer anders te denken, leer de rede te vervangen door het geloof in de voor u nog bovennatuurlijke werkingen. Leer in jezelf deze wereld buiten je, waartoe je toch behoort, geheel te verwerken. Uit je wezen in een geloof, in een vertrouwen.

Wat is op het ogenblik de gesel van uw wereld? Egoïsme. Het egoïsme van de kleine mensen die meer en meer willen hebben, die verlangen naar grotere zekerheid en minder gebondenheid ten koste van anderen. Wat is de gesel van uw wereld? Het egoïsme van staten, die zich en hun burgers het beste gunnen, terwijl dan uiteindelijk een ander de kosten maar moet betalen en de offers moet brengen. Wat is de gesel van deze wereld? Ideologieën, die bij een gebrek aan praktische overtuigingskracht en bewijskracht met geweld uitgrijpen over de wereld en zeggen: je moet geloven, want ik geloof en dus is het goed. Egoïsme en angst, vrienden, dat is het resultaat van deze stoffelijk redelijk denkende wereld. Het wanhopig egoïsme, dat of vlucht in een onwerkelijkheid, of zich verschanst achter bewust verdraaide cijfers, dat zijn schroomloze en onmeteellijke zelfzucht voor anderen met wat klinkende woorden tracht om te toveren tot idealisme.

Wat kun je daar dan aan doen? Dan moet je onlogisch en onredelijk worden. Dan moet je durven zeggen - of iemand nu communist is of Christen, demokraat of socialist, wanneer hij mens is die het beste wil bereiken - "geef hem een kans". Wanneer hij mij dan iets wil aandoen, zal ik het aanvaarden, want wanneer ik stevig sta in mijn vertrouwen en geloof, wat kan mij de rest van de wereld dan nog betekenen? Je moet de moed hebben om te zeggen: wat geeft het, of mijn zekerheid van leven wat minder wordt; wat geeft het, of ik nu een paar gulden meer of minder verdien? Wanneer je leven kunt, intens en vreugdig leven, is dat dan niet genoeg? Zeg tot jezelf: leven zal ik altijd kunnen. Laat ik dan niet met anderen vechten om een paar schamele centen. Laat ik mijzelf toch niet meer laten verblinden door symbolen van weelde, die allang vergaan en tot waan zijn geworden.

Wanneer ik dat laatste zeg, heb ik daar redelijke gronden voor, ook volgens de rede van uw wereld. Eén cent was in 1850 meer waard, dan één gulden op het ogenblik, met een $\frac{1}{4}$ \$ kocht men in de Verenigde Staten 10 jaar geleden 10 x zoveel als op het ogenblik. Uw gulden zal over niet meer dan 6 maanden weer een paar centen minder werkelijk waard zijn. Wat zeg ik? Centen? Het lijkt haast meer op een paar dubbeltjes! Wat heb je dan aan geld? Huizen? Is het soms prettig, als je grondbezit hebt en huizen? Kijk maar eens in de krant, hoe er geprotesteerd en wat er besloten wordt. Ben je tegenwoordig nog werkelijk de eigenaar van je bezit? Meubels en kleren dan? Die kunnen u door het eerste het beste ongeval ontnomen worden. Die kunnen eigenlijk ook niet beschouwd worden als een blijvend eigendom.

Wat kan een mens werkelijk bezitten? Wat kan zijn werkelijke zekerheid zijn? Volgens de rede van deze dagen: niets. Maar volgens het bovenredelijke wel. Het bewustzijn dat je leeft als een goed mens kan dan je eigendom zijn. Je eigendom kan de geheimzinnige binding zijn met de kracht boven je, met de God, waarin je op kunt gaan. Als eigendom kan het mysterie van het leven zelf van jou worden, het mysterie, dat ook in jou zo sterk tot uiting kan komen en je een bewustzijn geeft, dat de grenzen van de materie uiteindelijk overschrijdt. Bewustzijn van het werkelijke leven, dat je verheft boven ruimte en tijd, dat je onmeteellijke tijden geeft om bewust te zijn en te beleven. Dat heb je, indien je je er maar van bewust bent.

Eigendommen genoeg, onvervreembare eigendommen. Het weten! Niet het wetenschappelijke weten alleen, maar het weten omtrent goede daden, het weten, wat je bent door je innerlijke belevingen. Een weten omtrent de mensen. Wie dit bezit is rijker dan degene die alles beheerst wat op aarde aan geld en goed betekent. Het is belangrijker dan oogsten, die zo dadelijk hier en daar weer teloor zullen gaan in een hopeloos geschermtsel en onbekwaamheid. Het is meer dan al die mensen, die geestelijk en moreel te gronde gaan in de onbetrouwbaarheid van de redelijke wereld.

Wanneer ik u alleen maar dit te zeggen had, was het misschien beter, dat ik gezwegen had. Want tot nu toe is mijn betoog eigenlijk niet meer dan een aanklacht tegen de wereld. Maar ik heb meer te zeggen dan dat. Ik heb een levensbeschouwing hier tegenover te stellen, die ook u vrij kan maken van al deze problemen. Niet onmiddellijk, want u bent nu eenmaal gewend te denken in materiële termen. U bent gewend aan het volgen van hetgeen de menigte nu eenmaal het gezond verstand noemt. Die waarden kunt u niet zo ineens achter u laten. Toch kan ik u een weg tonen,

die u - mits u haar ernstig zoekt - tot een ontsnappen van al de wereldse onredelijkheden en de redelijke ellende daarmee gepaard gaande kan voeren. Ontsnappen uit een wereld, waarin rede en verstand tot waanzin worden en de gevangen geest, gevangen in het dwangbuis van de stoffelijke "rede" om een laatste reden tot leven en streven worstelt, zonder los te kunnen komen. Ik zal dit in enkele punten samenvatten en verklaren.

In een mens leven naast het verstand, waarden, die respectievelijk wel onderbewustzijn en ziel worden genoemd. Ook door de moderne wetenschap. De twee laatst genoemde factoren zijn in het leven van de mens belangrijker dan de eerste. Op grond daarvan is mijn eerste punt:

Schep verstandelijk zo mogelijk een volledige eerlijkheid tegenover jezelf. Tracht te komen tot een voortdurend en actief beleven, niet van wat verstandelijk goed is, maar van alles, wat volgens je wezen eerlijk en goed is. Aarzel niet, alles daaraan te offeren. Wanneer hetgeen je volbrengt, volgens je eigen en beste inzichten goed is, zul je in het volbrengen daarvan je beloning vinden. Een groter bewustzijn en een beter begrip voor de werkelijkheid vloeit hieruit voort.

Mijn tweede punt vindt zijn basis in de innerlijke onzekerheid van de mens.

Een mens in deze wereld is reeds vanaf het begin van zijn stoffelijke bestaan bewust van eigen onvermogen. Hij kan niet aan die wereld en haar problemen ontsnappen. Daarom creëert hij zich een God en aanvaardt hij als aanvulling van het eigen wezen een godsdienst. Soms vlucht hij ook in materiële excessen. Leer dus geloven in een God, waar je werkelijk één mee durft te zijn. Geloof niet in een God die ver weg is; ook al kom je er eerder toe een God te aanbidden en te vereren die ver van je af staat. Geloof aan een God die altijd vlak bij je is. Probeer dit steeds beter te beleven en te beseffen. Laat die God dan recht en taak beide (hebben) om – waar hetgeen volgens je beste weten het goede is - te voorzien in al je noden en behoeften. Wie dit kan doen zal hierdoor ook stoffelijk een vrijheid vinden, die op het ogenblik de doorsneemens wel zeer ontbreekt.

Mijn derde punt:

Men is op het ogenblik geneigd om te veel aan de materie te hangen. Hierdoor komt men er toe eerder materialen dan lijnen te beoordelen, meer waarde te hechten aan substanties dan aan ideeën. Realiseer u dat een gedachte machtiger kan zijn dan alle legers, dan alle leven op aarde.

Bijna 2.000 jaren lang tracht men het christendom aan te vallen en te vernietigen. Maar ondanks de dwaze vermommingen van zelfzucht en eigengereidheid, die zich vaak binnen het christendom vertonen, leeft het ware christendom nog hier en daar onder de mensen. Er zijn landen, waar men nu al haast een eeuw lang tracht de gedachte aan God uit te roeien, bv. China. Er zijn staten, waar men nu al 30 à 40 jaren lang een stoffelijke straf heeft gezet op het erkennen van God als Meester. Toch leeft God ook in deze landen nog voort in de gedachten van de mensen. Zij offeren daarvoor alles op. Realiseert u zich, dat dit idee hen meer waard is dan rijkdom, gemak en rust. Realiseert u zich, dat een idee meer voor de wereld kan betekenen dan een oorlog.

Denk dus na, gebruik uw gedachten, laat ze uit gaan in uw wereld en uw geloof. Bouw uzelf een gedachte waarvoor u werkelijk alles wilt offeren, waarin u geloven kunt. Niet als iets, dat misschien eens wel op deze wereld gebeurt, maar als iets, dat eeuwig waar is. Zoek deze gedachte in of buiten een geloof, maar vindt haar en leef er naar. Dan hebt u zich bevrijd van de vrees, die zo menig leven beheerst; bevrijd ook van de doelloosheid en leegte, die het leven tot een last maakt. Een mens die zo vrij vrij tegenover de materie kan staan; een mens, die door zijn geloof gesteund als vanuit het bovennatuurlijke, zijn eigen gedachten op zijn wereld in daden tot uiting brengt, zal hierdoor de volgende, redelijk niet verklaarbare waarden in zijn leven op zien treden.

In de eerste plaats zal de mens, die vertrouwt op zijn God en op de ideeën, die hij heeft, wanneer hij alles hiervoor offert, ontdekken, dat het wrede toeval, het onberekenbare noodlot, worden beheerst en dat onbegrijpelijke krachten voortdurend in zijn leven ingrijpen, richting geven aan alle streven en werken. Zo wordt deze mens tot iemand, die in zich meer en meer de ware vrede draagt en zo tot een ware zegen wordt voor allen.

In de tweede plaats zal een ieder, die werkelijk leeft volgens de regels, die ik zo-even gaf, wie zelfs alleen maar tracht om volgens die regels te leven, in zich een geheel nieuw en geheimzinnig gebied zal ontdekken. Beginnende als een onbestemde vreugde, wordt dit op de duur tot een innerlijk Licht, een innerlijke Kracht, die steeds sterker uitdrukking geeft aan de band tussen de mens en zijn God. Ja, ook aan de band tussen mens en mens. Dan zal, wie zo streeft, juist door zijn redelijk denken, gepaard met de bovenredelijke elementen, die hij mede als rede sterker en sterker in zijn wezen tot uiting brengt, leren - om buiten alle redelijke opvattingen om - een waar beeld van zichzelf te aanschouwen, dat hem weergeeft, waar hij slaagt en faalt. Een mens zal, hierdoor gedragen, kunnen komen tot de grootste bereiking, die m.i. in de stof mogelijk is: de beheersing van de materie, het kennen van de geest en de bevrijding van het "Ik" uit elke stofgebondenheid zoals dit bestaat in de menselijke vorm.

Dit kan de rede niet voor u volbrengen. Dit kan het verstand alleen niet bereiken. Dat kan zelfs de mystiek of de magie niet. Dit is alleen te bereiken door de overgave aan het onbekende, dat overal rond u bestaat, waarvan u deel bent, doch wat voor u niet verstandelijk is te realiseren. Indien u durft opgaan, op te gaan in de werkelijke wereld, niet alleen u beperkend tot hetgeen u zeker meent, dat kenbaar bestaat, dan, mijn vrienden, zult u ervaren, wat de waarheid is. Waarheid is eenheid in Al en kosmos met alle dingen. Dan heeft het woord "verdraagzaamheid" geen enkele waarde meer voor u. Want je spreekt niet van iets verdragen van jezelf. Je bent één met jezelf en doet daardoor immers jezelf niets bewust aan. Wanneer je het al jezelf aandoet spreek je nog niet over iets van jezelf verdragen. Dan spreek je over jezelf verbeteren. Zó kunt u vrij in de wereld komen te staan, zó vrij, dat er voor ons geen reden meer is om over verdraagzaamheid te praten. Voor u is er dan geen reden meer om, vaak gedreven door een onbewuste onvrede, hier te komen luisteren. Dan is er geen reden meer om een ieder, die een prognose kan of durft geven, aan te klampen met de vraag: wat zal mijn lot zijn? Dan zult u niet meer zeggen: "de dokter kan mij niet meer genezen; genees mij toch", want dan zult u uit uzelf genezen. Dan valt alles weg, buiten de ene werkelijkheid, die geen rede meer kent in stoffelijke zin omdat zijn het "Zijn" is in de volledige uitdrukking daarvan, zonder omschrijvingen en tegendelen: eenheid met de kosmos, waarin elk wezen bestaat, zuiver, verbonden met de Kern van het Zijn en alle facetten daarvan.

Misschien vindt u mij wat lawaaierig in mijn betoog. Maar het is toch alleen maar mijn bedoeling u te tonen, hoe u, in uw eigen wereld met de daar bestaande wegen en zelfs verstandelijke middelen, nooit tot een oplossing voor alle problemen van het leven kunt komen. Hoe u echter, met het bovenzinnelijke, het bovenredelijke, binnen uw eigen leven kunt komen tot een nieuwe beleving en stuwning tot de Goddelijke Krachten, ja, meer nog, tot een aanpassing van uw wezen, waardoor dit wezen zich de werkelijke eenheid met de kosmos kan realiseren en ontsnappen aan de gebondenheid, die uw wereld tot nu toe steeds weer in de verwarringen van ongeluk en strijd heeft doen verdwalen.

Vrienden, hier laat ik het dan maar bij. Ik dank u voor uw aandacht en geef het woord over aan de tweede spreker.

Goedenavond.

OUDERLIJKE OPVOEDING VAN DE PUBER

Goedenavond vrienden,

Na deze verhandeling, die een verkapte aanbeveling voor het streven van onze groep der Verdraagzamen was, kunt u nu een eigen onderwerp stellen, dat zeker voor u niet minder beduidend zal zijn: Ouderlijkde opvoeding van de puber. De aanwezige ouders moeten mij beloven niet boos te worden, wanneer ik misschien meer waarheden zeg, dan het hen prettig is aan te horen.

De puber is een jonge mens in "Sturm und Drang". De doorsnee ouder is geneigd om vooral de jonge puber - 12 tot 14 jaar - te zien als kind. Maar in feite is de puber een mensje, dat zover bewust is geworden in deze tijd - waar seksuele ontwikkelingen en ontdekkingen een grote rol spelen - geen kind meer. De tijd van kinderlijkheid is afgesloten. De tijd van ongehoorzaamheid en lusten gaat plaats maken voor een tijd van zelfstandig denken. Het gehoorzamen aan de

ouders wordt hier hoogstens als een bittere noodzaak door het leven opgelegd. Een opvoeder zal dan ook in deze periode veel moeilijkheden hebben met zijn pupil. De grootste moeilijkheden komen echter voort uit het feit, dat maar al te zelden een verhouding wordt geschapen tussen mens en mens. Wanneer de ouders nadruk blijven leggen op de verhouding ouder-kind, dan zal de oudere onwillekeurig zijn eigen persoonlijkheid zó sterk opleggen aan de groeiende jonge mens, dat deze in verzet daartegen komt, omdat hij wenst zichzelf te zijn, ook al weet hij nog niet hoe.

Daarom zal de puber dan het ouderlijke gezag vaak verloochenen en verwerpen, waar hij maar kan. Wanneer de ouder al zijn lessen geeft, zal de puber deze ten hoogste geduldig ondergaan, om dan later op te merken: "de oude juffrouw of die oude heer van mij heeft weer eens heerlijk zitten zemelen. Nu ja, ik luister dan maar, want zij menen het goed en uiteindelijk weten zij, denk ik, ook niet beter". Die jonge mens heeft hiermede dan - al moet je dat natuurlijk niet te duidelijk zeggen - maar al te vaak gelijk. Veel ouders weten nu eenmaal niet beter. Wanneer de vrijheid dan voor de jonge mens uiteindelijk toch weer bevochten is, soms langs duistere kronkelwegen, soms met soebatten en smeken, met koppigheid en deuren-slaan of plotselinge, liefdevolle onderdanigheid op onverwachte momenten, dan meent de ouder nog steeds: "ik moet de baas blijven", tot hij pijnlijk merkt, dat hij dit niet meer is.

Dan begaat hij vaak de tweede fout. Een fout, die door de ouderliefde zeer wel te verklaren is. Dat neemt niet weg, dat het een grote en vaak fatale fout is: in plaats van vaste regels en verplichtingen in te stellen, met vaste taken, vaste vergoedingen en vaste straffen voor een overschrijden van de geldende regels, schippert men. "Nu ja", zo meent men dan, "een kind moet toch ook eens een pleziertje hebben. Al komen zij dan eens een keertje wat later thuis, nu ja. Ach, het zijn toch eigenlijk al halve mensen, wij ouderen kunnen dat toch niet meer allemaal zo nauwkeurig bekijken". Het sentiment speelt hier vaak een te grote rol.

Ook kennen wij de agressieve ouder, die - ijsberende opblijvend tot half drie – om de nog rock' n roll dronken jeugd of jive bibberende jonge luitjes met een reeks van harde woorden lastig te vallen en ze met vele zware dreigementen bedwaarts te sturen. Daartegenover staan de ouders, die vol vertrouwen zeggen: "zo, was je gisteren laat thuis?" en verder nergens over nadenken. Kijk eens, de eerste partij heeft nu reeds het begrip gewekt: "De volgende keer zal ik veel handiger zijn". Dus de uiteindelijke indruk is zeker niet, wat de ouders dan nog vaak denken, een berouwvol: "ik zal het nooit meer doen". Dat zegt men nogal eens wanneer men een puber is, maar men meent het maar heel zelden. Zoiets meen je alleen maar, wanneer je zelf gevoelig en aan den lijve ervaren hebt, dat iets verkeerd is. Onverschilligheid brengt alleen maar het idee: "ik ben mijn eigen baas, ik mag alles", nog sterker op de voorgrond.

Welke houding moeten de ouders dus innemen tegenover de puber? In de allereerste plaats zullen de ouders zich moeten realiseren, dat de kindertijd voorbij is. Dit houdt in, dat van de puber niet meer dezelfde belangstelling mag worden verwacht. Evenmin mag men het vroeger rijkelijk gegeven vertrouwen nu af gaan dwingen. De tijd is ook voorbij, dat zoon en dochterlief aan hun ouders voor elke minuut van hun tijd verantwoording schuldig zijn. Evenals de tijd, dat de ouders vriendjes en vriendinnetjes voor hun kinderen uit kunnen zoeken en voor hen kunnen beslissen welke gemakkelikheden en spelen voor hen belangrijk en prettig zullen zijn. De jonge mens heeft krachtens zijn leeftijd en bestaan, het recht om een aanvang te maken met het zoeken naar zijn eigen weg in de wereld. De ouder, die zich dit realiseert, zal van zijn kant nuchter, niet hard, maar zonder enige aarzeling de regels stellen, waaraan deze jonge mens zich binnen de gemeenschap van het gezin heeft te houden.

Elk jaar weer zal de ouder deze regels moeten herzien en in overeenstemming brengen met de geestelijke rijpheid en lichamelijke ouderdom van de puber. Dit betekent dus, dat ook de puber binnen het huisgezin zijn taak heeft, die hij dient te volbrengen. Volbrengt hij dit niet of niet goed, dan zitten hieraan consequenties vast. Natuurlijk zullen deze consequenties liggen op een terrein, waar zij voor de puber teminste pijnlijk zijn. Het is echter niet verstandig de puber zonder meer aan te tasten in zijn zakgeld. Dit heeft hij n.l. nodig om mee te kunnen doen, om bij vriendjes en vriendinnetjes gezien te blijven. Hij moet mee kunnen doen, wanneer de anderen eens uitgaan; zij moet zich evenzeer als haar vriendinnen zo nu en dan zich ook een kleine luxe kunnen veroorloven. Dat hoort er nu eenmaal bij en krijgen zij dit niet om redenen, die niet aan hen zijn gelegen, wel, dan zullen zij wel zien, dat zij het verlangde op een andere manier krijgen. Daarbij houden zij dan geen rekening met de gevolgen voor de ouders.

Aanzien genieten, aanvaard worden binnen eigen kring, behoort voor deze jonge mensen al heel vroeg tot de belangrijkste punten van het leven. De ouders zullen dus beter doen hun

strafmaatregelen te zoeken in de richting van vrijheidsbeperking. Dan heeft menige ouder de gewoonte om - opzettelijk of niet - de eigen kroost enigszins te kleineren in het bijzijn van vriendjes, of vriendinnetjes. Dit is geheel verkeerd, evenals het geven van oordeel over vrienden, enz. zonder dit verder met redenen te omkleden en zonder eigen beweegredenen voor het oordeel begrijpelijk te verklaren.

Na een lezing over de nederlaag van de rede klinkt dit misschien wel wat vreemd, maar ik moet hier toch heus even gezond verstand en rede op de voorgrond halen. Wanneer je tegen een jonge mens zegt: daar en daarom is dat vriendje of vriendinnetje niet geschikt voor je, dan zal hij - of zij - het er wel niet altijd mee eens zijn, maar begrijpt teminste, dat er redenen zijn. Een verbod zonder meer zal in deze jaren alleen maar wrok wekken.

Verder is de instelling van de puber argumentatief. Hij heeft zijn eigen gedachten en overtuigingen en zal die niet zo een, twee, drie maar prijs geven, omdat een oudere het anders ziet en zegt. De ouder heeft zich hieraan te onderwerpen, hoe pijnlijk dat voor sommigen ook soms zal zijn. Bedenk, de puber heeft het recht naar zijn eigen weg in het leven te zoeken en het vormen van meningen is daar een belangrijk deel van. Evenals hij het recht heeft zelf zijn neus te stoten en zijn eigen knieën kapot te vallen, ja, desnoods onder eigen dwaasheid te lijden.

De puber heeft recht op zijn eigen mening. De woorden: maar je vader heeft gezegd, dat het zo en zo is, of dat dit of dat niet mag - iets wat moeder nogals eens een gemakkelijke methode vindt - zijn dus niet op hun plaats. Evenals vaders gewichtige: "ik ben zoveel ouder en wijzer dan jij, wanneer ik je nu zeg, dat..." Hoe goed bedoeld ook, moet u toch wel weten, wat de puber in zichzelf zegt: "hoor ze weer eens zwetsen, ... later... ". O, zij zeggen dat meestal niet. Het feit, dat zij het alleen maar denken en niet zeggen pleit overigens voor het feit, dat zij een zekere innerlijke beschaving hebben. Laten wij eerlijk zijn. Wanneer de puber deze beleefdheid niet had, wanneer deze jonge mensen volgens hun aard zouden zeggen, waar het op staat en de ouders vertellen, hoe dwaas zij vaak in hun ogen zijn, dan zou veel van de opvoeding in het gezin op ruzie uitdraaien. Daar ben ik van overtuigd.

Voor de jonge mens zijn in de eerste plaats al geheel andere dingen belangrijk dan voor de ouders. In de tweede plaats zien zij de dingen geheel anders. Laat hen daarom het recht hun eigen inzichten te verdedigen. Maak ze niet monddood met argumenten, die niet redelijk zijn. Komen ze niet met redelijke argumenten, toon het onredelijke aan en snijdt ze verder de pas af, tot hun argumenten redelijk worden. Op deze manier kun je soms zelfs kinderen, die erg moeilijk zijn, weer in het gareel krijgen. Een jonge mens die de wereld in wil gaan, heeft - of hij zich daarvan nu bewust is of niet - een basis nodig, waar hij vol vertrouwen op terug kan vallen. Zoals Columbus lange tijd de zekerheid nodig had, dat hij terug kon keren om verder te kunnen gaan. Zoals menige ontdekkingsreiziger alleen de moed heeft door te gaan omdat hij weet, dat ergens nog een voorraad op hem wacht.

Voor al voor het zich ontwikkelende mens, - de puber, een wezen, dat mens reeds is, maar nog het vertrouwen en geloof van zijn kind-zijn in zijn hart draagt - is het nodig, dat er een plaats, is, waarop hij terug kan vallen. Maar die plek moet gebonden zijn aan een vaste orde, aan vaste regels. Hij moet weten, wat te verwachten. Een voortdurend maar vergoelijkend ontvangen van de zondaar of de verloren zoon, in de boezem der familie na allerhande escapades, is hier al even schadelijk als een te hard oordelen. De puber moet weten, waar hij aan toe is.

Hij moet liefde en genegenheid kunnen vinden, heeft daaraan nog meer behoefte dan het kind eens had. Hij moet meer nog dan het jongere kind zo nu en dan de aandacht hebben en het middelpunt zijn van het gezin. Maar zoals in alles, met mate. De puber moet weten, dat er mensen achter hem staan, die hem elk mislukken zullen vergeven, mits niet door eigen schuld. Hij moet ervan overtuigd zijn in het gezin altijd steun en hulp te kunnen vinden, ook al wordt hij 60 jaar. Maar gelijk moet hij weten, dat die hulp alleen zal worden gegeven, wanneer hij niet aan de consequenties van de eigen daden tracht te ontkomen op kosten van anderen.

Dan nog een punt: Ofschoon de tijd wel voorbij is, dat men jonge mensen van 16, 17 jaar nog bezig tracht te houden met vertelsels over rode kolen en ooievaars en daarvoor in de plaats het juistere, maar kinderlijk vertelde " bijtjes en bloemetjes-verhaal" al gekomen is, wordt het toch tijd, dat de seksueel rijpe jonge mens volledig van de sekse en haar gevolgen op de hoogte wordt gesteld. Niet de attracties, daar kan men beter over zwijgen. Die vindt hij zelf wel. Hij moet op de hoogte zijn van de consequenties en mogelijke gevolgen van bepaalde handelingen. Wat meer is, zo mogelijk ook van hun oorzaak. Hij moet leren begrijpen, dat de eerste uitingen van de hartstocht evenzeer hun oorzaak vinden in hormonen, als in de huidskleur van zijn lieve meisje en haar lieve stem. Voor het andere geslacht navenant. De puber moet leren begrijpen, dat de

consequenties van een jonge liefde niet alleen liggen in het heden, maar vooral in een leven dat jaren verder gaat. Verder meen ik - al zullen sommige ouders mij dit kwalijk nemen - dat het beter is de ouderen ook te leren, hoe zij zich tegen zekere risico's kunnen beveiligen, dan hen ten halve ingelicht en ongewapend tegen eigen onbeheerstheid en verlangens los te laten op de wereld en de overige jeugd. Een jeugd, die juist door haar wantrouwen tegen de wereld van de volwassenen, soms overgaat tot losbandigheid.

De ouders zullen onder elkaar het er wel over eens zijn, dat een jongen van 12, 14 jaar niet weet, wat hij eigenlijk werkelijk wil en dat een meisje van bv. 16 jaar dat meestal ook nog niet precies weet. In veel gevallen is dit juist. Maar wat de puber in het leven als belangrijk beschouwt, kan vaak heel iets anders zijn als wat de ouders belangrijk vinden. Daarom moet men trachten bij eisen aangaande studies en dergelijke een minimum te stellen en te aanvaarden. Wordt een keuze gedaan, dan zal men er echter ook op moeten staan, dat alles te werk wordt gesteld om te slagen. Bij niet slagen geen verwijten, maar alleen een intrekken van de ondersteuning, die deze studie mogelijk heeft gemaakt. Te weten, dat de toestand werkelijk zó is, zal voor velen een steun zijn bij de studie; later evenzeer, wanneer zij wat ouder zijn. Het zal aanleiding zijn om ernstiger en doelbewuster te leven, dan anders het geval zou zijn.

Wanneer kinderen verdienen is het niet meer dan redelijk, dat zij ook een gerechtvaardigd deel van hun eigen inkomen voor zich kunnen genieten. Ook wanneer het geld in het gezin zeer te stade (ten goede; Red.) zou komen, moet men zich hieraan houden. Aan de andere kant is het onverantwoord de gehele verdienste tot hun eigen beschikking te stellen. In verhouding tot hun verdiensten zullen zij moeten bijdragen in de onkosten van het gezin. Alleen op deze manier wordt een reële verhouding geschapen. Een meisje van 17, 18 jaar, dat verkoopster is of typiste en haar hele salaris op kan maken aan dansen, kleren en wat daar verder nog bij komt tegenwoordig aan versierselen - het lijken soms net kerstbomen - leert zo aan het leven eisen te stellen, die later in de praktijk zullen blijken veel te hoog te zijn. Dat wil zeggen, dat wanneer de huiselijke achtergrond wegvalt, ofwel in het huwelijk hierdoor juist financiële moeilijkheden kunnen ontstaan, dan wel - wat even vaak voorkomt - hen zal voeren tot een zeer ongeregeld leven.

Dus voorkomen, dat men denkt: nu ja, dat risico neem ik maar. Bevalt het niet, dan verander ik wel weer, want ik heb nu mijn geld en thuis heb ik altijd wel te eten. Dergelijke ervaringen in de jeugd zijn ook later nog vaak de aanleiding tot een zonder reden wisselen van werkkring met alle gevolgen van dien. Dit geldt niet alleen voor meisjes, maar evenzeer voor jongens. Wanneer de oudere pubers weten, dat, zodra zij geheel of gedeeltelijk in staat zijn voor zichzelf te zorgen, dat zij dit ook inderdaad zullen moeten doen - kunnen en niet willen - wordt hen daardoor een veel groter besef van verantwoording en verplichting gegeven.

Met al dat moderne spreken over de eeuw van het kind heeft men één ding vergeten, namelijk dat men op het ogenblik veel meer kinderen rond heeft lopen van 23 jaar en ouder dan wel wenselijk is. Vroeger was men reeds volwassen met 14, of 15 jaar en kon juist daardoor datgene presteren, dat de oorzaak is, dat de kleinkinderen nu vaak op hun 50e jaar nog niet volwassen zijn. De wereld, de gemeenschap, stelt aan alle mensen eisen, ook de puber zal aan die eisen tegemoet moeten komen.

Het dient dus als volgt te zijn: hij heeft alle mogelijke steun thuis te verwachten, mits hij ook bereid is de eigen verantwoording te aanvaarden. Wanneer hij zich aanpast bij de eisen en voorwaarden, gesteld door de gemeenschap, zal de kleine gemeenschap van het gezin hem te allen tijde bijstaan, zonder kritiek, zonder onnodige bemoeiingen.

Maar wanneer de puber meent de gemeenschap te kunnen trotseren, zal hij als gevolg daarvan de steun op de achtergrond óók tot een minimum zien terugvallen. De gevolgen daarvan moeten zover gaan, dat - terwijl hij weet, dat liefde, genegenheid en vertrouwen ten volle aanwezig blijven - hij voor zijn existentie met een werkelijk minimum ten koste van het gezin dan genoegen zal moeten nemen. Dat klinkt misschien wat vreemd. Misschien ook inconsequent, omdat ik gezegd heb: aan het zakgeld mag je niet te gauw raken. Maar het is nu eenmaal een levensnoodzaak voor de puber in zijn eigen milieu, dus ook door vrienden, aanvaard te worden. Zolang hij of zij zelf geen inkomen heeft, moet men hier dus niet aan komen. Er zijn gelegenheden te over in dergelijke situaties om de puber te tonen, dat slechts zijn eigen coöperatie binnen de gemeenschap van het gezin hem rechten verschaft. Zodra eigen verdienste mogelijk wordt, is het zakgeld echter een eigen zaak van de puber.

De ouders moeten voor alles, denkt u daaraan, vooral steeds weer geen rechten meer op het kind doen gelden als kind. Zij dienen te bedenken, dat zij nu verantwoording dragen tegenover een

jonge mens, die zij ter wereld hebben gebracht en die - dank zij hen - een zegen voor de mensheid kan zijn. Maar die ook vaak - dank zij hen en maar zelden ondanks hen - een vlek voor de maatschappij kan worden.

Dan wil ik nog een punt in herinnering brengen. Vooral i.v.m. de tegenwoordige jeugd: leer vooral de puber onmiddellijk respect voor de eigendommen van anderen. Dus niet zus met een jurkje van ma of een sjaaltje van haar zusje. Alleen de eigen spullen gebruiken en alleen met toestemming - en tegenprestatie eventueel - de spullen van een ander. En dan ook deze weer in goede staat afleveren. Ook al waren zij dat bij ontvangst niet helemaal. Voor de jongens, niet aan de dassen van pa zitten enz. Overigens is dit nogal eens lastig, hoor, vooral als je een groot gezin hebt. Maar voor een goede opvoeding is toch ook dit heus noodzakelijk.

Geef verder de kinderen, vooral buiten het gezin de mogelijkheid in hun vrije tijd te gaan presteren, te leren, te verdienen. Ook al is het misschien niet direct uw stand. Wanneer dus bv. de zoon van 16 jaar bij u komt en zegt: "hoor eens, pa, ik wil gaan leren schermen", dan is het juiste antwoord: "bèst jongen, ik zal je daarbij behulpzaam zijn; je kunt van mij een voorschot krijgen van wat je nodig hebt, mits je het in zoveel maanden terug verdient of aflost... ." Dan kunt u misschien wel tersluiks een handje toesteken bij dat verdienen, maar werk moet er dan voor het geld geleverd worden. Wanneer zij Spaans, Russisch, Latijn of Hebreeuws willen leren, laat hen hun gang gaan. Help hen daarbij. Maar zolang het niet ligt in het kader van hun opvoeding, laat ze er zelf voor verdienen en betalen. Hoe ouder zij worden, hoe minder je een handje bijsteekt. Zij moeten leren zichzelf te helpen, zelf iets te presteren.

Nu nog iets. Wanneer u die jongelui hoort praten en zij zeggen: "die ouwe sok van mij zei vanavond...", vlieg dan niet op. Vaak ligt achter een dergelijke benaming juist de tederheid verborgen, die zij voor u voelen. Het is erger, wanneer zij een beetje cynisch praten over "die vader van mij", dan wanneer zij het hebben over "die ouwe brombeer". Net zo goed als het heel wat lelijker is, wanneer zij spreken over "die mama van mij..." dan wanneer zij het hebben over: die ouwe van mij of over die moordgriet van pa.

Bedenk maar altijd, dat de puber heel gevoelig is en juist daarom vaak zijn werkelijke gevoelens en genegenheden achter omschrijvingen en dergelijke uitdrukkingen en bijnamen zal verbergen. Wanneer een puber spreekt over "het zootje thuis", dan bedoelt hij daar juist heel vaak mee, dat hij er trots op is, dat het er thuis altijd zo prima uitziet. Laat dus de puber ook maar zijn vocabulaire, al is zij soms wat cru. Wanneer zij met alle geweld dansen willen, doen; waarbij zij dan de ledematen op de gekste manieren moeten verdraaien, laat ze dan maar hun gang gaan. Wanneer zij zo dansen, doen zij minder kwaad dan wanneer zij "netjes" langs de straat lopen te slenteren.

Ik hoop alleen, dat degenen, die dit praatje nog aangaat, voor zichzelf zullen zeggen: Raakt mij dit niet? Laat ik mijn eigen persoonlijkheid niet wat te veel gelden, of geef ik niet teveel toe? Of maak ik thuis niet te veel regels, zodat een kind helemaal niet meer weet waaraan het zich heeft te houden? Wanneer er een verbetering voor de jeugd uit voorkomt, ben ik ervan overtuigd, dat het ook de ouders ineens veel beter gaat. Dat betekent dan, dat wij aan twee kanten tegelijk - stoffelijk en geestelijk - winst krijgen. En daar gaat het maar om.

Vraag: Denkt u niet, dat die rock'n roll-rage bij de jeugd zal leiden tot allerlei seksuele uitpattingen en dwaasheden, zoals in Amerika bij Elvis Presley en James Dean?

Antwoord: Vroeger stonden de kinderen te wachten op de tenor van de opera als pa en ma het niet merkten. De meisjes fluisterden, stil met elkaar over die heerlijke jongen van nr. 89, drie straten verder. Zo was het tenminste in mijn tijd. Tegenwoordig gaat het misschien wat openlijker. Geloof nu maar een ding: die rock 'n roll betekent voor het veroorzaken van seksuele uitpattingen en excessen niets. Ook niet met een Elvis Presley en wie heb je nog meer op dit gebied. Vroeger had je nog een Bing! Die uitpattingen lopen heus zo'n vaart niet.

Wanneer het gevaarlijk wordt, dan is dat zeker niet in dergelijke gemeenschappelijke dansen, ondanks alle vrijheid in het vertoon van ledematen met desnoods nog wat zoentjes op de koop toe. Ik ben met ere oud geworden, maar ik durf te bekennen - en als iemand onder u dit niet heeft gedaan, mag hij het hier ook zeggen - dat ik vóór ik getrouwd was, heel wat zoentjes heb gewisseld. Dat loopt allemaal niet zo'n vaart. Wanneer die kinderen op de hoogte zijn van de risico's en gevaren van het seksuele, dan blijft dat alles best binnen de perken. In de moderne wereld vergeet men meestal dit. Het zijn niet de jive en de rock'n roll op zich, die het gevaarlijke fenomeen zijn. Het gevaar ligt in het feit, dat de wereld van de ouderen elk vertrouwen in de jeugd heeft vernietigd. Het geld, dat je vandaag verdient, is morgen niets meer waard. De plaats,

die je je vandaag hebt weten te verdienen is de plaats, waar je morgen uit wordt getrapt. Hetgeen als politiek vandaag nog geoorloofd is, brengt je morgen in een concentratiekamp. Zekerheid is er op de wereld niet meer. Het beoefenen van een geloof loopt maar al te vaak uit in een collecte en wat flauwe smoesjes.

Ik zeg het misschien wat cru, maar dat is de reden, dat de jeugd zo is. Geef die jeugd een doel, een toekomst en zij zal niet meer in een verzet tegen heel de wereld, misdadig, en lichtzinnig worden. De oorzaak, mijn vriend, ligt niet in rock 'n roll. Zij ligt in de rotheid van een wereld, die de laatste tijd haast niets meer doet dan breken onder het mom van bouwen. Een wereld, die elke mogelijkheid tot persoonlijke prestatie en bereiking langzaam heeft weg gebroken - en dit is voor de puber zo belangrijk -, dat er niets meer van over is. Bekijk het zo ook eens.

Laat die jonge lui maar rustig rock 'n rollen. Dat hindert niets. En als zij er eens een paar armen en benen mee verstuiken..., nu ja..., dat gaat wel weer over. Dat zijn de erge dingen niet. In mijn tijd was er even ernstig bezwaar tegen de polka. Zonder gekheid. Toen werd er ook gesproken over het zedeloze gehuppel van de jonge lui die daar zo maar, arm in arm, als dwaze bokken en geiten rondhuppelden over de dansvloer op de tonen van een hysterisch orkest. Klinkt dit niet net als wat men nu zegt over rock 'n roll? De ondergang van de wereld is ons ook voorspeld, toen de toeristen in badpakken op het strand kwamen. Laat ik nu duidelijk zeggen, dat die zedeloze gewaden bij de dames toch altijd nog tot onder de knieën kwamen.

Bij de heren zag het onderdeel er ook meer als een kniebroekje uit. De dames droegen toen een kapje en een heer hield meestal zijn strohoed op, tenzij hij zich verder dan tot het middel zee in waagde. In die dagen noemde men dit ook zedenbederf. Het is allemaal kletspraat. Ik ben geen voorstander van nudisme, zeker niet in het Nederlandse klimaat. Maar wanneer de jongelui onbekleed samen willen worstelen en dansen zal dat ook niet zo veel kwaad doen. Daaraan is Griekenland ook niet ten onder gegaan. Wel aan de zedemeesters. Die dingen op zichzelf hebben maar weinig te zeggen. Dat is een kwestie van mode.

Waar het om gaat is dit: Heeft de jeugd een gezond respect voor het leven, heeft zij een gezond doel in de maatschappij? Geef haar dit en de excessen zullen tot een minimum terug vallen. Wat dan daarin nog overblijft is toch onverbeterlijk. Maar dat zijn er zeker niet zoveel als men wel denkt. In elke tijd en samenleving vinden wij nu eenmaal een paar asociale elementen, die noch in hun tijd, noch in de samenleving passen. U houdt misschien niet van rock 'n roll. Ik doe dat zeker niet. Voor mij lijkt het wel, of de jongens de meisjes aan het aftuigen zijn, terwijl zij met klapperknieën door elkaar zweven. Maar dat neemt niet weg, dat deze dans, deze rage op zich, een betrekkelijk normaal verschijnsel is. Dat de jongelui verliefd raken op iemand uit de film, of van de radio, is ook niets bijzonders. Vroeger waren de jongelui verliefd op de pianoleraar of de leraar van Frans. Toen hadden zij zo gauw immers niets beters? Tegenwoordig is de keuze alleen wat groter.

Dus, mijn waarde vriend, seksuele uitpattingen zijn zeker niet in de eerste plaats het gevolg van rock 'n roll. Het kan er soms uit voortkomen, maar de oorzaak ligt dan niet in de dans zelf. Die komt dan voort uit de innerlijke toestand - verzet tegen de wereld -, waarin de puber vaak komt tot een bewust vertrappen van elke regel, van elke zede en elk aanvaardbaar gebruik. Hij doet dit dan, omdat hij een wereld haat, die hem geen toekomst meer schijnt te bieden.

Nu, ik was helemaal niet van plan om over de zwempakken van mijn tijd te gaan spreken. Maar dat moet u dan maar even door de vingers zien. Nu zal ik dan afscheid van u nemen.

Goedenavond.

VRAGENRUBRIEK

Goedenavond vrienden,
Vragenrubriek. Persoonlijke vragen niet toegestaan.

Vraag: Was de mens Jezus opgewekt van aard? Had Hij gevoel voor humor e.d.?

Antwoord: Kunt u zich voorstellen, dat iemand met zoveel innerlijke wijsheid en zoveel Lichtende Kracht zonder enig gevoel voor humor zalvend het leven door zou gaan? Neen, naar wat wij weten over de mens Jezus - en dat is aardig wat - zijn wij er zeker van, dat Hij op de eerste plaats een sterk ontwikkeld gevoel voor humor had. Dat Hij in de tweede plaats teminste een gezellige prater was en zeker iemand met een laaiend enthousiasme, ook voor vrolijkheid. Zodat Hij, ook

al zou Hij nooit tot excessen overgaan, vaak het middelpunt van een vrolijk gezelschap was. Men kan rustig aannemen, dat Hij in Kanaan niet alleen een wonder heeft gedaan, maar ook heus aardig wat goede moppen uit die tijd heeft verteld. Stelt u zich a.u.b. niet voor, dat iemand, die geestelijk wat hoger komt te staan, nu ineens ook een droogpruim wordt, een soort van geestelijke tutti frutti. Bewust leven brengt met zich een zekere mate zelfspot, een oog voor het belachelijke in de wereld met zich mee en een begripen, dat ook de erkende misstanden, die soms worden bespot, toch doen begrijpen en doen helpen hoe deze te verbeteren.

Vraag: Hoe oordeelt u over de Boeddhistische priesters, die hier gevestigd zijn?

Antwoord: Het is mij pijnlijk, dat mij hier een oordeel wordt gevraagd over personen, die hier in deze omgeving leven. Kort gezegd echter: hun stellingen berusten ongetwijfeld op oude en grote wijsheid. De krachten, die zij kunnen verwerven, wanneer zij geheel leven volgens hun regels, zijn zeker niet te minachten. Dat sommige aspecten van hun leer ons minder goed liggen, mag, naar ik meen, op een oordeel geen invloed hebben. Hoe de Boedhi-priesters zelf staan als personen in leer en werken, zult u zelf na moeten gaan. Het verstandigste lijkt mij eens kennis met ze te maken. Dan weet je het. Voor de rest is de leer waarop zij zich baseren oud en behoort tot de grondstellingen, waarop een ieder in deze wereld uiteindelijk zijn bewustzijn grondt. De leer ligt in de spiegeling van waarden uit het "Ik" in de wereld en de terugkeer van deze waarden uit de wereld tot het "Ik", met alle consequenties die daaraan verbonden zijn.

Vraag: Leefde de mens vóór de zondeval in de stof of in de geest?

Antwoord: Bijbels gezien in een paradijs. Stoffelijk is dat moeilijk voorstelbaar, teminste wanneer je de wereld zo bekijkt. Maar aangezien de zondeval m.i. een symbool is voor een verandering van een innerlijke toestand - terwijl onze studies aantonen, dat een bestaan in en met de natuur, daarin dus tevens verbonden met Hoger Bewuste Krachten – die plaats vond vóór de mens tot zelf-oordelen kwam en zijn eigen weg ging kiezen, zou ik zeggen: in de geschiedenis van de mensheid bestond de mens reeds stoffelijk vóór de zondeval. Ons alleen op de Bijbel baserende, zouden wij echter aan moeten nemen, dat het paradijselijk bestaan teminste in hoofdzaak geestelijk was, gezien het wandelen met God. Wij zien dit echter symbolisch en duiden het, dat hetgeen eens de mens zou worden - dus nog niet homo sapiens - reeds heeft bestaan, lang voor de mens tot eigen oordeel over kon gaan en dus de banden ging breken met zijn geestelijke leidskrachten.

Vraag: Over het Zegel van Salomo.

Antwoord: Dit is te vinden in elk goed boek over magie.

Vraag: Hoe denkt u over de Brits-Israël beweging?

Antwoord: Engels sprekende 10 verloren stammen. Dan zou je moeten zeggen, dat in het geval Suez het bloed kroop waar het niet gaan kon. Ik voor mij geloof dat de 10 verloren stammen staan voor alle mensen, geestelijk gesproken. Stoffelijk gesproken is het meer aanvaardbaar, dat de verloren stammen degenen zijn, die thans nog leven in en rond de woestijngebieden van Noord-Arabië, Afrika en Zuid-Azië. Van een feitelijke relatie van de rassen is, naar ik meen, geen sprake. Maar ja, wanneer je je baseert op het groot en uitverkoren zijn van Israël en de godsdienst en je wilt zelf ook graag uitverkoren zijn, dan zeg je al gauw: maar daar hoor ik ook bij. Deze beweging is dus, volgens mij, niet gebaseerd op werkelijke feiten. De gedachte zou dan hoogstens verantwoord kunnen worden geacht als een weergave van een geestelijke stroming, maar nooit als een definitie van een stoffelijke afstamming.

Vraag: Welke beschaving ging onder in de zondvloed? Atlantis?

Antwoord: De tweede Atlantische beschaving. Niet de eerste. Er zijn meerdere beschavingen door zondvloedten ten onder gegaan. Dit hangt samen met het feit, dat er vroeger nog meer water op de wereld en in de atmosfeer was dan heden. Een gedeelte van het water gaat door ontbinding in de atmosfeer en verlies in de ruimte verloren. Ook de toestand van de poolkappen kan bij dergelijke overstromingen een rol spelen. De ondergang van het eerste Atlantis was een kwestie van vuur en water. De ondergang van Lemurië was een kwestie van vuur, waarbij het water eerst na de ondergang de vernietigde delen van de wereld heeft ingenomen. De tweede ondergang van Atlantis was een kwestie van zuivere overstroming, waarbij deze overstroming in opeenvolgende reeksen rond de aarde ging en daarbij haast alle lagere gebieden rond de evenaar heeft bereikt. Dit verklaart tevens, waarom de zondvloed-saga overal in de tropische gebieden voorkomt. Dus de tweede ondergang van Atlantis, of de ondergang van het Rijk der Elf Koningen.

Vraag: Werd de piramide van Cheops gebouwd tijdens het Atlantische tijdperk? Wie was Cheops?

Antwoord: Cheops, Chefren, Chefu, was een farao, Amenopis. M.a.w., de piramide van Cheops is gebouwd in de Egyptische periode naar tekeningen, die reeds overgeleverd waren langere tijd en met materialen, die gedeeltelijk reeds ter plaatse aanwezig waren. De vorm was die van een soort piramide, die reeds veel vroeger gebouwd werd, maar toen niet geheel afgevlakt was. Wel waren de ontwerpen reeds voorzien van een glad vlak. Zij waren het eigendom van de Egyptische priesters. De herbouw is te danken aan het feit, dat men er toe overging zich grafrotsen te maken door het ophopen van tichelstenen, of leem, waarbij de grafkelder dus door een teken boven de aarde kenbaar was, maar werd verdedigd, was verschanst achter een labyrint en sluitingen, die - naar men meende - voor rovers onaantastbaar waren.

Deze mode maakte binnen 100 jaar een zodanige opgang, dat de priesters in staat waren Chefu over te halen tot het bouwen van een piramide naar het oude ontwerp, die eventueel als graf voor hem bestemd zou zijn, maar voordien dienen zou voor bepaalde rituele plechtigheden, volgens oude overleveringen. Deze overleveringen staan dan weer met het Atlantische tijdperk in verband. De Egyptenaren waren in de bouw lang de enigen niet. Reeds voordien wist men overal gebedstorens te bouwen. Zij bestonden bij de Perzen, in Babyion, maar ook bij de vroege Maya-culturen. Overal was een dergelijke bouwwijze bekend. Bij Hindoes en Boeddhisten vinden wij in de stupa-bouw ook weer het pyramide-element, waarbij zelfs de geografische oriëntatie van bepaalde gebouwen gelijk aan de piramide hier en daar op zal treden. Dus een oude magisch-bouwkundige stelregel, die door Egyptische priesters werd herschapen, zoals ook elders gebeurd is.

Vraag: Is de tweelingziel een meer of minder voorkomend verschijnsel?

Antwoord: Meer.

Vraag: Waar ligt het begin?

Antwoord: Op het ogenblik, dat twee samen kunnen stijgen tot een hoger geestelijk peil, terwijl zij elkaar een volledige overgave en daardoor aanvulling van het in de ander ontbrekende willen schenken.

Vraag: Wat is dan de reden om op verschillende tijdstippen te incarneren en elkaar zo, zij het tijdelijk, kwijt te raken?

Wanneer de ervaring "stof" voor een deel van de tweeling, die geestelijk als een geheel moet worden beschouwd, nodig is en zij hierbij ervaringen op kan doen, die noodzakelijk of nuttig zijn voor beiden, terwijl een gelijktijdig incarneren de geestelijke leiding weg zou doen vallen, die het stoffelijke deel nodig heeft om in de stof tot een zo hoog mogelijke geestelijke bereiking te komen.

Vraag: Hoe herkennen geïncarneerde tweelingzielen elkaar in de stof? Hoe weet men, dat hier sprake is van een tweeling-zijn en niet alleen van een diepgaande sympathie. Dit laatste ten aanzien van de sekse?

Antwoord: Je kunt het geestelijk wel aanvoelen. Maar er zijn zoveel mensen, die zich geestelijk hiermee bedriegen om zo andere gevoelers te bemantelen, dat het verstandiger is hier op aarde niet op te letten. Die eenheid kan ook buiten de gedachte "tweelingziel" ook wel stoffelijk gerealiseerd worden, maar dient toch wel pas reëel te worden in de geest. Want wat eenmaal tweeling is, blijft één geheel en treedt als een "één-wezen" in de sferen op bij handelen tegenover anderen. Een terugkeer uit deze band is praktisch onmogelijk, daar dit voor beide delen een verlaging van bewustzijn, soms zelfs over meerdere sferen, zou betekenen.

Vraag: Wat zullen na herkenning in de stof de aspecten zijn bij een hernieuwd overgaan?

Antwoord: Hetzelfde als zonder herkenning in de stof. Een hernieuwde ontmoeting, waarbij de hoogste bereikte sfeer van een van beiden de gezamenlijke sfeer wordt door een volledig deelgenootschap en het opgaan van beiden in elkaar, waarbij de tweeheid dan tegenover de omwereld verder optreedt als een eenheid.

Vraag: Hoe is het na reïncarnatie met geesten, die niet reïncarneren voor hogere ontwikkeling, maar op dezelfde voet doorgaan?

Antwoord: Die sukkelen net zolang door tot zij er zich bewust van worden, dat wat zij doen, niet goed is. Op het ogenblik, dat zij dit bewustzijn verkrijgen, wordt hen geestelijk zoveel steun verleend, dat zij alles verwerven, wat noodzakelijk is om voor een hernieuwde en nu bewuste incarnatie de nodige krachten te winnen.

Vraag: Wat is de oorzaak van slaapwandelen? Hoe kan men de oorzaak hiervan genezen?

Antwoord: Daar is pas over gesproken. Kort dus. Slaapwandelen is zozeer actief dromen, dat het lichaam een deel van die droom verwerkelijk in bewegingen. Om de mens hiervan af te brengen zou je hem dus eigenlijk moeten leren minder sterk te dromen, dan wel door meditatie een rust te bereiken, die een splitsing mogelijk maakt tussen de wereld van de dromen en de werkelijkheidsrealisatie van het lichaam.

Vraag: Is onze maan de enige, die rond de aarde draait? Waren er vroeger meer?

Antwoord: Zover mij bekend, is er vroeger één geweest, die korte tijd gezamenlijk met Luna gecirkeld heeft. Die kleine maan was uit de aarde geboren, Luna echter niet. De kleine maan is onder de invloed van de zwaartekracht uiteen gevallen in stukken en brokken, gedeeltelijk op de aarde terecht gekomen, gedeeltelijk op Luna of in de ruimte verdwenen. Enkele zeer kleine delen lopen nog om de aarde heen, maar zijn zo klein en onbelangrijk, dat zij, naar ik meen, nog niet eens bekend zijn. Misschien is een enkele reeds ontdekt, maar belangrijk zijn zij niet. Wanneer een vlo om een olifant heenloopt, zegt deze laatste ook niet, "Hee, wie loopt daar nu te dansen en te springen?"

Vraag: Kan men met, of door geestelijke uittreding een geestelijke ontwikkeling bereiken of leiding ontvangen?

Antwoord: Met: ja. Door: misschien. Met uittreding kun je sferen bereiken, die je anders niet zo en met dit bewustzijn ervaren kunt. Wanneer je geestelijke leiding hebt, zul je dus uitgetreden in die sferen, een geestelijke bewustwording kunnen ondergaan, groter dan dit zonder dat te bereiken is. Wanneer je door uittreding - zelf bereikt - geestelijke ontwikkeling dan wel leiding zoekt, is het de vraag, hoe doe je dat en met welke intentie. Is je verlangen intens genoeg om leiding te ontvangen uit de geest, dan komt deze. Uittredingen zonder hogere geestelijke leiding hebben echter voor de bewustwording over het algemeen weinig betekenis. Een uitzondering moet hier worden gemaakt voor iets, dat ook een uittreding genoemd zou kunnen worden, namelijk de projectie van het eigen "Ik" boven alle vorm en ruimte in het Goddelijke Licht. Maar dit is iets, wat niet zoveel wordt bereikt. Daarom plaats ik het achteraan, ofschoon het misschien wel het beste is, wat er bij is.

Vraag: Is de gedachte, dat iemand, die niet in staat is zijn overgang op te schuiven, geholpen kan worden om snel weer te incarneren, niet in strijd met de opvatting, dat de overgang voor een ieder vaststaat?

Antwoord: Ik wist niet, dat het een op aarde algemene stelling is, dat de overgang vaststaat. Maar goed. Het vaststaan van een punt van overgang ligt in de Wet van Oorzaak en Gevolg. Dit impliceert, dat elke verandering in waardering van gevolgen in het leven een andere interpretatie en beleving daarvan schept, waardoor nieuwe oorzaken ontstaan, die voor de levensduur dus een andere uitwerking hebben en een mogelijke verlenging daarvan scheppen. Wanneer de geest zo hoog komt te staan, dat het lichaam voor haar alleen nog een voertuig is om zich in deze lage sfeer te bewegen en te handelen, bestaat er geen werkelijke overgang meer in de zin van sterven. Er is dan een gebruik van een voertuig, dat na gebruik, wordt geparkeerd tot men het weer nodig heeft. Zoals u weet, kan men een auto, die men druk gebruikt, in een paar jaar verslijten. Maar het is anders met een auto, die je maar zo nu en dan gebruikt en verder zorgvuldig parkeert; dan kun je er wel 100 jaar mee doen, zelfs bij de kwaliteiten, die zij tegenwoordig maken. Dat geldt bij lichamen ook. Vandaar dat een geest met voldoende bewustzijn in staat is zijn dood zeker honderden jaren uit te stellen. Daar staat tegenover, dat de geest, die voldoende menselijk bewustzijn heeft en geen stoffelijke begeerte meer, ook wanneer volgens de Wet van Oorzaak en Gevolg haar einde in de stof nog niet gekomen is, in staat is alleen door een sterk uitgedrukte wens haar voertuig te verlaten. Bij het achterlaten zal dit dan sterven, tenzij andere maatregelen worden getroffen.

Opmerking: Geen moeilijkheden met parkeerruimte?

Antwoord: Het zijn geen auto's. U ziet misschien wel eens mensen in de goot liggen, dat zijn dan toch zeker geen geparkeerde lichamen van dit soort geesten.

Vraag: Als uit de sterren een levensloop te zien is, staat die levensloop ook vast. Geldt dit voor het leven op aarde? Wanneer de keuze van incarnatie werkelijk vrij is, heeft men alleen daardoor toch reeds geheel zijn eigen lot in handen?

Antwoord: De stelling hier vind ik wel wat sterk. Sterren neigen, maar dwingen niet. Vergelijking! Je hebt een landkaart in handen, waarop alle wegen naar Parijs staan. Nu zegt u, dan ga je ook naar Parijs toe, omdat je die kaart in handen neemt. De sterren neigen; dus heb je bij een incarnatie op een bepaald ogenblik bij bepaalde ouders ook daardoor bepaalde eigenschappen in de stof verkregen. Hierin spreekt dus niet alleen de erfelijkheid, maar ook de reeks beïnvloedingen van buitenaf een woordje in mee. Beïnvloedingen van buitenaf nu kun je aan de sterren berekenen. Het verdere verloop geeft ten hoogste weer - bij een jaarhoroskoop bv. - welke mogelijkheden er verder bestaan. Maar elke goede horoskoop gaat daarbij dan uit van het standpunt, dat de stoffelijke waarde en het stoffelijk streven al bij de geboorte vastgelegd, ook werkelijk weer verder gecontinueerd worden. M.a.w., wanneer u altijd rijk bent geweest en u gaat opeens in een klooster, dan kan in uw horoskoop wel staan, dat u failliet gaat, maar geloof maar niet, dat men dat in dat klooster toe zal laten. Dan klopt de aanwijzing van de sterren zo niet meer. Zeg, dat er in de sterren staat, dat u een bitter verlies zult lijden. Nu ben je altijd erg aan een schoothondje gehecht geweest, maar om een of andere reden moet je niets meer van schoothonden hebben. Wanneer dat beestje nu dood zou gaan op een ogenblik, dat u er aan gehecht bent als aan een kind, dan zou de voorspelling dus juist zijn. Maar wanneer dat niet het geval is, dan is het verlies niet zo groot meer. De reactie daarop zal dan anders zijn en ook de gevolgen, die daaruit voort vloeien zullen dan ook anders zijn. Je kunt dus niet zeggen, dat de sterren vast bepalen hoe je levensloop is. Punt twee: daar je bij incarnatie wordt geleid door je eigen neigingen en verlangen en zo een lichaam hebt gekozen, zou - zoals gezegd - zelfs bij een geheel vast liggen van je lot, nog sprake zijn van vrije wil.

Vraag: Komt er van het voorjaar nog een hausse op de beurs en zo ja, wanneer?

Antwoord: Daarop mag ik geen antwoord geven. Anders komt er vandaag of morgen iemand, die vraagt op welk nummer de 100.000 zal vallen en krijgen de aanwezigen ruzie over wie het lot mag kopen. Er zal een windhoos komen op de beurs, die bepaalde waarden electrisch en chemisch omhoog zal slingeren. Als je het kunt ontcijferen, mag je er gebruik van maken. In maart- april zal er een hausse komen van verschillende fondsen. De gewonnen punten zijn echter voor augustus weer geheel verloren. In september-oktober zou het bij vele waarden wel eens bedenkelijk kunnen ratelen en kraken. Zeg nu maar eens, dat ik geen goede financiële adviseur ben!

Vraag: Komen man en vrouw bij reïncarnatie weer als man en vrouw op de wereld?

Antwoord: Een man kan als vrouw weer op de wereld komen, wanneer hij zoveel geleerd heeft, dat hij eerst moet leren begrijpen, wat hij geleerd heeft, vóór hij weer verder kan gaan als man. Een vrouw zal als man op de wereld komen op het ogenblik, dat zij haar vrouwelijk bestaan zo intens heeft beleefd, dat zij haar wereld bevat en daardoor behoefte heeft aan stoffelijke ervaringen, die haar horizon verruimen, terwijl zij daarbij dan tijdelijk haar innerlijk beleven achterstelt.

Vraag: Crematie of begrafenis?

Antwoord: Och, als je er maar van af bent. Wanneer je eenmaal bewust van je lichaam af bent, kan het je niet schelen, wat er met je lichaam verder gebeurt. Ben je niet bewust overgegaan, dan is crematie een pijnlijk plotseling ervaren, waardoor je leert, dat je toch werkelijk in een andere wereld verder bestaat. Een begrafenis is een minder pijnlijke, langere, maar zeer benauwde realisatie van hetzelfde feit. Er is dus hier keuze tussen lange minder scherpe of korte scherpe pijn. Ik zou wat voor crematie voelen.

Vraag: Het monster van Lochness.

Antwoord: Dat was hoofdzakelijk een redactioneel monster, waarbij de monstrositeit een attractieve aanvulling was voor de lege kolommen. Dit neemt niet weg, dat er zeemonsters bestaan die zelden aan de oppervlakte komen en dergelijke afmetingen wel kunnen bereiken. Ik wil desnoods aannemen, dat het monster iets dergelijks was en een enkele keer gezien is. Het is dan ook een feit, dat er meer geschreven werd over het feit, dat het niet gezien werd, dan over het feit, dat het wel gezien werd. Dit is voor mij het bewijs, dat men neerschreef om teminste iets te schrijven, dan om iets te beschrijven, behalve papier. De volgende beschrijving van dit

monster is dan ook te geven: Bestaand of niet bestaand werd dit monster belangrijk, doordat het bestaan van geruchten over het bestaan zozeer de aandacht trokken, dat anderen daarin een bestaan konden vinden.

Vraag: Hoeveel talen kunnen uw collegae spreken?

Antwoord: Zoveel als een bereikbaar medium maar beheerst. Elke taal geldt voor ons als een mogelijke uitdrukking, zodra wij hersens kunnen bereiken, waarin het taal- en klankherinneringsvermogen juist die taal doen beheersen. Uit klankherinneringen kunnen wij soms, maar niet altijd de woorden vormen van een taal, die het medium niet beheerst. Het klankherinneringscentrum - dus niet het bewuste klankgebruik - moet dan zoveel herinneringen aan klanken in zich dragen, dat het mogelijk wordt om zonder verwarring de woorden van een niet beheerste taal daaruit samen te stellen.

Nu nog een paar definities:

Politiek:

Een mengsel van de begeerten van de mens, het onbegrip van de massa en het onverstand van bepaalde leiders van de massa.

Verstand:

Dat wat een ieder meent te hebben, sommigen inderdaad bezitten en zeer weinigen gebruiken.

Gevoel:

Soms de verklaring voor het onverklaarbare, ook wel de verontschuldiging, die men gebruikt, wanneer men iets doet, waarvan men weet, dat het niet goed is.

Ondefiniëerbaars:

Al datgene, wat zo duidelijk omschreven is, dat je geen waar begrip van de inhoud meer kunt krijgen.

Trilling:

Bibberatie van de materie, wanneer zij door een al te vrij deeltje wordt beroerd. Materie is overigens een in zichzelf gebonden trilling, die daardoor een vast uiterlijk heeft. Trillingen zijn de verschijnselen, die voor ons op een of andere wijze kenbaar worden als trilling.

Daar krijgt u er dan nog een op toe.

Humor:

De kunst om jezelf en anderen zo juist te zien, dat je er om lachen kunt zonder jezelf of anderen, daarmee te kwetsen.

En daar laat ik het bij. Goedenavond.